

روحانی در اجلاس OIC: همگرایی مؤثر جهانی با عقب ماندگی جهان اسلام ناممکن است

رئیس جمهور کشورمان گفت: روشن است که در ضعف، عقب ماندگی و از هم گسیختگی جهان اسلام، صلح پایدار، توسعه همه جانبه و همگرایی مؤثر جهانی ناممکن می شود.

رئیس جمهور کشورمان گفت: روشن است که در ضعف، عقب ماندگی و از هم گسیختگی جهان اسلام، صلح پایدار، توسعه همه جانبه و همگرایی مؤثر جهانی ناممکن می شود. به گزارش خبرگزاری مهر، حجت الاسلام حسن روحانی رئیس جمهور کشورمان صبح امروز در اجلاس سران سازمان همکاری اسلامی در حوزه علم و فناوری در آستانه قزاقستان اظهار کرد: در آغاز مایلم از میهمانان و نوازی گرم دولت و ملت قزاقستان قدردانی و از جناب آقای نظربایف رئیس جمهور محترم قزاقستان، به خاطر طرح این ایده و سازماندهی این اجلاس، تشکر نمایم. امیدوارم این اجلاس که با شعار علم، فناوری و نوآوری در جهان اسلام در شهر زیبای آستانه برگزار می شود، در کنار تلاش های ارزشمند دیگر، باعث ارتقای همکاری های سازنده، میان کشورهای اسلامی در حوزه های مختلف گردد.

وی افزود: همه ما بر این مساله اتفاق نظر داریم که جهان اسلام؛ جهان اقتصاد، پیشرفت و ثبات آن، مایه توانمندی، پیشرفت و ثبات جهان خواهد بود. روشن است که در ضعف، عقب ماندگی و از هم گسیختگی جهان اسلام نیز، صلح پایدار، توسعه همه جانبه و همگرایی مؤثر جهانی ناممکن می شود. پس همراهی و همکاری ما اعضای جهان بزرگ اسلام برای ورود به جهان توسعه یافته در واقع تلاشی مشترک، برای ساختن جهانی به دور از جهل، فقر، جنگ و خشونت است. روحانی گفت: همکاری در حوزه علم و فناوری هم از آن حیث که نقش پیشران در توسعه بخش های مختلف اقتصادی را دارد، برای رشد و همگرایی کشورهای اسلامی تعیین کننده است و هم از آن جهت که با جوانان و دانشگاه ها سر و کار دارد و با ایجاد فضای امید و سازندگی و اشتغال زایی، ریشه های گرایش به افراط و تروریسم را می خشکاند، از اهمیت سیاسی و اجتماعی راهبردی برخوردار است. اما متأسفانه امروز بحران های متعددی جهان اسلام را به چالش کشیده است. جنایات صهیونیست ها علیه مردم فلسطین، جنایات افراطیون در میانمار علیه مسلمانان روهینگیا، فجایع انسانی گروه های افراطی در سوریه و عراق، تداوم اقدامات نظامی علیه مردم یمن، نیاز به همبستگی و اتحاد امت اسلامی را، هر زمان دیگر بیشتر کرده است.

وی گفت: هم اندیشی سران کشورهای اسلامی در این موضوع و در این مقطع زمانی، به دو جهت اهمیت ویژه دارد: نخست آنکه به سبب تحول عظیمی که عصر ارتباطات، در دسترسی های علمی و همکاری های فناوریانه بدون محدودیت و مرزی فراهم آورده است. و در کنار آن نوآوری های دانشمندان و مخترعان که از کشورهای آسیائی و آفریقائی برخاسته اند، که سهم و رشد روزافزونی در ثبت اختراعات و تحقیقات علمی را به خود اختصاص داده اند.

روحانی افزود: دوم آنکه هدایت و مدیریت انقلاب چهارم صنعتی؛ که انقلاب فناوری و دگرگونی بنیادین در رابطه نوین انسان و هوش مصنوعی و مناسبات انسان و ها در ساختارهای جدید اجتماعی است، نیازمند فرهنگی است که از قدرت جذب عناصر متغیر فناوری و محیط برخوردار باشد و همچون تمدن اسلامی با کسب علم و تجربه از تمدن های دیگر بشری، همگرایی و هم افزائی را، در میان خانواده بزرگ بشری سامان دهد. وی گفت: دیروز جهان اسلام، دوران شکوفایی علمی، فرهنگی و تمدنی بود، آیا نمی شود که امروز آن نیز به سوی نوآوری، خلاقیت و رشد برود و در کنار عقلانیت و اخلاق، جهانی عاری از خشونت و افراطی و گری را خلق کند؟

رئیس جمهور تصریح کرد: من افتخار نمایندگی ملّتی را دارم که در دو دوره تمدنی پیش از اسلام، و پس از اسلام از پرچمداران علم و فرهنگ در تاریخ بشری بوده است. ایران در دوره هخامنشی و ساسانی، مهد پرورش علم و فرهنگ و پایگاه گسترش دانش و ادب و مدیریت در جهان بود. روح ایرانی با ایجاد محیط سیاسی و اجتماعی مبتنی بر اخلاق و حقوق انسانی، زمینه جذب دانشوران و تاجران و معماران از سراسر جهان را فراهم آورد و بستر آفرینش جلوه های درخشان تمدن بشری در تخت جمشید و گنجینه علوم و فنون در کتابخانه های آسیا را بنا نهاد. روحانی تأکید کرد: با درخشش خورشید اسلام نیز، جامعه ایرانی که به استقبال پیام آسمانی آزادی و عدالت شتافته بود، جهشی نو آغاز کرد. در این دوره پرشکوه، ایرانیان در کنار دیگر مسلمانان، نه فقط از سرچشمه معرفتی وحی بهره گرفتند، بلکه به تشویق آموزه های دینی، هم به تدبّر و تعقّل پرداختند، و هم از تجارب گوناگون بشری آموختند.

وی ادامه داد: مسلمانان با درس آموزی از قرآن کریم و آموزه های پیامبر اسلام از آغاز شکل گیری تمدن اسلامی، به فراگیری علوم مختلف از سراسر جهان روی آوردند. آنچه در این دوره پیشرفت های مادی را برای آنان فراهم کرد در واقع همان روحیه تساهل و رواداری منبعث از تعلیم صریح دین بود که جایگزین تعصبات گذشته شده بود. روحانی گفت: یکی از مظاهر این تسامح و رواداری در جهان اسلام، آزادی و آسایش پیروان دیگر ادیان در جامعه اسلامی بود که این سعه صدر و تسامح نه تنها مناظرات دینی و اعتقادی را در قلمرو اسلام ممکن ساخت بلکه موجبات تعامل و مشارکت پیروان سایر ادیان با مسلمانان در توسعه و بسط تمدن انسانی و ترجمه و انتقال دانش های تمدنهای دیگر به

زبان عربی که زبان رسمی علم در آن روزگار بود گردید. و به تدریج تمدن اسلامی وارث و معمار فرهنگ قدیم شرق و غرب شد نه تقلید کننده صرف از فرهنگهای سابق، که تکمیل کننده آن ها شد. وی تصریح کرد: تمدن اسلامی با این رویکرد و روحیه بود که به چنان شکوفایی و بالندگی رسید که در علوم مختلف مانند پزشکی، داروسازی، نجوم، ریاضیات، فیزیک، شیمی، جغرافیا، فلسفه و کلام، عرفان، ادبیات و هنر سرآمد روزگار خویش شد و در برخی از این علوم، اروپا را از قرون وسطی تا قرن شانزدهم میلادی وامدار خویش ساخت. روحانی ادامه داد: اما واقعیت تلخ آن است که این دوره شکوفایی و پیشرفت، تداوم نیافت و جامعه اسلامی در چند قرن اخیر از حرکت و زاینده‌گی باز ایستاد و در مواجهه با فرهنگ غربی در مسابقه علم و فناوری عقب ماند. تمدن اسلامی از وقتی به رکود و انحطاط دچار شد که در دل آن، تعصبات قومی و محلی پدید آمد و وحدت و تسامحی که در آن بود از بین رفت. تقسیم علم به مذموم و محمود در آغاز قرن ششم از موجبات آغاز افول تمدن اسلامی شد و حمله مغول به این افول سرعت بیشتری بخشید.

وی خاطرنشان کرد: رخوت و سستی مسلمانان در سده‌های اخیر، نه تنها آنان را از ادامه پیشرفت بازداشت، بلکه از حفظ آنچه خود داشتند نیز بازماندند. درواقع دو عامل، این حرکت رشد و پیشرفت تمدن نوین اسلامی را کند و گاه متوقف کرد. یکی قرین شدن رشد علمی و فناوری در غرب با اقدامات سیطره‌زنی و جویانه سیاسی و فرهنگی حاکمان غربی، و دیگر ضعف حاکمان در کشورهای مسلمان و خودباختگی برخی از نخبگان در سرزمین‌های اسلامی. رئیس‌جمهور گفت: امروز، بار دیگر امت اسلامی در مواجهه با مرحله نوینی از جهش در تمدن بشری و در آستانه تحولات عظیم اقتصاد دانش بنیان، با یک انتخاب تاریخی روبرو است. انتخاب میان رویکرد فعال و اصیل و مشارکت‌جویانه که با حفظ اصالت‌های فرهنگی در تعاملی سازنده از تجارب و دستاوردهای دیگران نیز بهره می‌گیرد، و یا رویکرد منفعلانه‌ای که در طرف افراط به انزوا، و در طرف تفریط، با خود باختگی منتهی می‌شود.

روحانی افزود: باید به جای هراس از رشد روزافزون علم و فناوری و گریز از آن، قدرت انتخاب و انطباق جوامع مسلمان را بالا برد. مهم‌ترین ضرورت‌های توسعه علوم و فنون جدید برای ما ایجاد شرایط مطمئن سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصاد برای جذب و هضم آنهاست. به علم و فناوری اکتفا نکنیم، راهبردها و راهکارهای دستیابی به آنها را بیابیم.

وی ادامه داد: ما کشورهای اسلامی برای اینکه صاحب علم و فن شویم باید هم جوامع خود را در درون برای این کار توانمند کنیم و هم در منظومه کشورهای اسلامی تحرکی نو در این زمینه به وجود آوریم.

روحانی گفت: هر یک از ما در کشورهای خود با دغدغه و دلسوزی، به سوال بزرگ رابطه علم و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی اندیشیده‌ایم و اینک که عزم آن داریم که با ایجاد فضای همکاری، گامهای یکدیگر را قوت بخشیم نخستین قدم، اطلاع از تجارب یکدیگر و بهره‌مندی از دستاوردهای این خانواده بزرگ اسلامی است.

رئیس‌جمهور گفت: جمهوری اسلامی در ده سال اخیر، شاهد دستاوردهای مهمی در حوزه علم، فناوری و نوآوری بوده است. در ۵ سال اخیر، رتبه ایران در تولید مقالات علمی از ۳۴ به ۱۶ ارتقا یافته است. ۱۱۰۰ دانشگاه در ایران تعداد افراد دارای تحصیلات دانشگاهی را از ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر به ۴ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر رسانده است. و ایران را در میان ۵ کشور دارای بیشترین دانش‌آموزان مهندسی قرار داده است.

روحانی اضافه کرد: مشارکت ایران در توسعه فناوری‌های جدید مانند بیو، نانو، علوم شناختی، انرژی‌های تجدیدپذیر، هوافضا، میکروالکترونیک و سلول‌های بنیادی به طور شایان توجهی افزایش یافته است. سیاست فعال دولت در حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان به تکوین و رشد هزاران شرکت در حوزه فناوری‌های جدید انجامیده است و صادرات محصولات با فناوری متوسط و بالا در ایران از ۱/۵ میلیارد دلار به ۱۲/۱ میلیارد دلار جهش پیدا کرده که تأثیر مهمی در مثبت شدن تراز تجاری کشور، ایفا نموده است.

وی عنوان کرد: سیاست ما بر آن است که علیرغم وجود وسیعترین منابع غنی نفت و گاز در کشور، از اقتصاد مبتنی بر منابع طبیعی، به سمت اقتصاد مبتنی بر بهره‌وری و نوآوری حرکت نماییم.

روحانی عنوان کرد: با چنین ظرفیت‌هایی است که به نام جمهوری اسلامی می‌گوییم ما برای صلح، برای همزیستی، برای همکاری هرچه بیشتر با شما دولت‌ها، دوست و برادر به این اجلاس آمده‌ایم.

وی ادامه داد: ما آمده‌ایم که بگوئیم می‌توانیم و باید به نام علم و فناوری و به اتکال دیپلماسی علمی، زمینه‌های مشترک برای توانمندی هرچه بیشتر و ایجاد ظرفیت‌های مکمل در جهان اسلام را دنبال کنیم.

رئیس‌جمهور گفت: ورود قدرتمندانه کشورهای اسلامی به فضای رقابت و مشارکت در عرصه دانش و فناوری‌های نوین، و نقش آفرینی سازنده در شکل‌گیری آینده مناسبات ثروت و قدرت جامعه جهانی، نیازمند سیاست‌گذاری و اولویت‌بندی در سطح ملی و فراملی است. اولویت‌های دوازده‌گانه‌ای که در سند برنامه ۲۰۲۶ در این اجلاس فراهم شده است، نکات مهمی را مورد توجه قرار داده است. در این میان توجه به عامل انسانی و سرمایه اجتماعی نقش محوری دارد. مردم، مهمترین سرمایه‌های ما هستند. آن‌ها باید ببینند که دستاورد سرمایه‌گذاری ما در علم و فناوری، به بهره‌مندی آن‌ها و ریشه کنی فقر و بهبود وضع سلامت و رفاه آنان می‌انجامد.

روحانی با بیان اینکه این اجلاس ظرفیت آن را دارد که به نقطه عطفی در تاریخ همکاری‌های علمی جهان اسلام بدل شود خاطرنشان کرد: بیائیم به دور از تفرقه‌انگیزی و افکنی‌های دشمنان اسلام و قدرت‌های جنگ‌طلب که نفع خود را در دوری ما از همدیگر می‌بینند، عرصه‌هایی نو برای همکاری‌های علمی و فناورانه و برای نوسازی هرچه بیشتر کشورها باز کنیم. فضاهای مشترک سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را در جهان اسلام تا آنجا که می‌توانیم توسعه دهیم.

وی ادامه داد: در پایان، به نام ملت بزرگ ایران، آمادگی جمهوری اسلامی ایران با همه کشورها و ملت‌های اسلامی را برای همکاری همه جانبه در عرصه علم و فناوری و نوآوری اعلام می‌کنم. یقین داشته باشیم که هر گام ما برای همگرایی و همسویی، بی شک یاری خداوند را هم در پی‌خواهد داشت که نویدمان داده است: **إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يَثْبِتْ أَقْدَامَكُمْ**.